

Ansvarsutredning inför utredning vid Kritboda-Skarvfors i Mariebergs kommun

1. INLEDNING

- Syftet med denna ansvarsutredning är att klargöra om det finns någon som kan hållas ansvarig enligt 2 och 10 kap. miljöbalken för de förorenade områden som uppkommit på grund av tidigare verksamhet med massa- och papperstillverkning vid Kritboda-Skarvfors i Mariebergs kommun. Utredningen omfattar det aktuella bruksområdet med tillhörande sågverk, kända utfyllnader och en deponi samt nedströms påverkade vattendrag och sjöar. Ansvarsutredningen utgör en grund inför Länsstyrelsens ansökan om statliga bidrag för en huvudstudie.
- Verksamheten vid Kritboda bruks tidigare massa-och papperstillverkning var en tillståndspliktig verksamhet och tillsynen var inte överlåten till kommunen vid tidpunkten för avslutande av verksamheten. Således är det enligt 2 kap. 29 § miljötillsynsförordningen (2011:13) länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för det förorenade området. Kommunen har dock tillsynsansvaret för de olika verksamheter som pågår inom området idag.
- Länsstyrelsen bedömer att det saknas verksamhetsutövare som ska ansvara för avhjälpandeåtgärder på fastigheterna enligt 10 kap. miljöbalken. Vidare bedöms ett fastighetsförvävaransvar enligt 10 kap. miljöbalken inte vara möjligt att aktualisera. I nuläget finns inte heller någon anledning eller möjlighet att ålägga fastighetsägare ansvar för att vidta försiktighetsåtgärder enligt 2 kap. miljöbalken.
- Underlag till ansvarsutredningen har hämtats från MIFO-inventering av aktuellt område, fastighetsdataregister, Bolagsverket, Riksarkivet, länsstyrelsens och kommunens arkiv samt genomförd förstudie av området.

2. MILJÖBALKEN (MB)

Reglerna om ansvar finns i 2 kap. 8 § miljöbalken (1998:808) och i 10 kap. miljöbalken. Av 2 kap. 8 § miljöbalken framgår att den som orsakar skada eller olägenhet för miljön ansvarar för att avhjälpa den och ansvars omfattning preciseras i 10 kap. miljöbalken.

10 kap. miljöbalken ändrades år 2007, men enligt övergångsbestämmelserna ska äldre bestämmelser tillämpas när det gäller utsläpp före den 1 augusti 2007 eller verksamheter som har avslutats före denna tidpunkt. I aktuellt fall tillämpas den äldre lydelsen till följd av att föreningen skett fram till och med 1977. I nu aktuell ansvarsutredning är följande ansvarsregler tillämpliga:

- I 10 kap. 2 § regleras verksamhetsutövarens ansvar för efterbehandling.
- I 10 kap. 3 § regleras fastighetsförvävarens subsidiära ansvar för efterbehandling.
- I 10 kap. 8 § regleras fastighetsägarens kostnadsansvar för nyttiga utredningskostnader.

I 9 kap. 1 § miljöbalken definieras miljöfarlig verksamhet. Av 2 punkten framgår bland annat att med miljöfarlig verksamhet avses användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

3. FÖRORENAT OMRÅDE

3.1 Verksamheten

Kritboda bruk har en historia tillbaka till 1796 då ett järnmanufakturverk uppfördes vid Skarvforsån där det tidigare legat en kvarn och en såg. Järn-bruket drevs fram till slutet av 1870-talet. Ett träsliperi anlades sedan och 1895 påbörjades tillverkning av cellulosa och kraftpapper. Bruket har även haft ett sågverk som legat i södra delen av Skarvforssjön, på fastigheten Skarvfors 3 (nuvarande badplats). Där tillverkades pallar och brädor till brukets byggnader och arbetarbostäder.

Byggnaderna på bruksområdet som finns kvar idag är belägna på fastigheterna Skarvfors 1, Skarvfors 2, Slevan 1 och Slevan 2. På fastigheten Skarvfors 3 ska det ha funnits en mesahög och på fastigheten Slevan 1 fanns en sedimentationsbassäng. Det har även funnits en deponi som användes av bruket, i skogsområdet vid mesadammarna på fastigheterna Renlaven 1 och Renlaven 2.

Även fastigheterna närmast nedströms bruket, Skarvfors 3, Renlaven 4 och Renlaven 5 kan vara berörda med hänsyn till de utsläpp av fibersediment som skett från bruket. Det kan vidare inte uteslutas att ytterligare fastigheter nedströms bruket kan vara berörda och behöva undersökas. Det finns bland annat uppgifter om att avfallsmassor från sedimentationsbassängen lagts upp intill Skarvforsån (Älgen 4) i mitten av 1970-talet.

På bruksområdet har bedrivits massa- och papperstillverkning från slutet av 1800-talet. Vid sulfatmassafabriken har hypokloritframställning och blekning skett från 1930-talet. Kvicksilver har använts inom verksamheten. Tillverkningen av papper har huvudsakligen varit inriktat på kraftpapper för emballage och liknande och omslagspapper som bestod av två lager kraftpapper med ett mellanliggande skikt av asfalt. Sulfatfabriken lades ner hösten 1966. Pappersbruket ändrade inriktning mot finpapperstillverkning 1969 efter att ett nytt bolag tagit över verksamheten på platsen. Denna produktion fortgick till 1977 då bolaget försattes i konkurs. Antal anställda var då 110 personer. Efter 1977 har papperstillverkning bedrivits mer i mycket begränsad omfattning med stöd av ett fåtal lönebidragsanställda och efter 1985 har det tillverkats wellrör i mindre skala (3-4 anställda) på fastigheterna.

Idag används en del av byggnaderna av Konstklubben för utställningar, ateljéer, café m.m. Byggnaderna är delvis tillgängliga för allmänheten. Det finns även en fiskodling i en av byggnaderna. Bruksområdet omfattas av en byggnadsplan för Kritboda Bruksamhälle från 1955. Fastigheterna Renlaven 2 och Renlaven 1 ligger utanför detaljplanelagt område och omfattas inte av någon detaljplan. I översiktsplan anges att "I Kritboda anvisas plats för ytterligare mindre etableringar i anslutning till bruket. Fortsatt utveckling av konst- och kulturcentret Konstklubben i brukets lokaler skall underlättas."

3.2 Föreningssituationen

Föreningssituationen inom objektet Kritboda-Skarvfors har undersökts i en förstudie 2014 och en kompletterande förstudie 2019.

I förstudien påvisades förhöjda halter av metaller, tunga alifater och PAH i jord och grundvatten inom bruksområdet, tunga alifater i deponin, metaller i utgående vatten från mesaupplaget, kvicksilver i sediment i Skarvforsån och kvicksilver, bly, PCB och dioxin i sediment i sjön Spång. I fisk fångad i Spång år 2014 och 2015 påvisades förhöjda halter av kvicksilver, dioxin och PCB.

I den kompletterande förstudien påvisades det inom bruksområdet bland annat förhöjda halter av vissa metaller, alifater och PAH, främst i sydöstra delen av bruksområdet. I norra delen av bruksområdet påvisades ett mindre källområde med olja.

I mesaupplaget och deponin konstaterades förekomst av bland annat höga metallhalter i yt- och grundvatten och hög PCB-halt i sediment i dike. Hög PCB-halt förekom även i sediment i Renlavssdammen. I Skarvforsåns utlopp till Spång påvisades förhöjda metallhalter i ytvatten och i Spång höga halter av PCB och dioxin i sediment.

Utförd riskbedömning visar att det finns kvarvarande osäkerheter och att det inte kan uteslutas att det kan finnas hälsorisker till följd av främst förhöjda halter bly, PAH-M och PAH-H inom ett delområde av bruksområdet. Det finns också osäkerheter kring risker på grund av spridning av framförallt PCB från mesaupplaget och deponin till Skarvforsån och sjön Spång. Fortsatta utredningar behöver göras för bedömning av hälsorisker vid eventuell påverkan i grundvatten och av enskilda vattentäkter samt avseende risker för det akvatiska livet. Det saknas underlag för bedömning av risker vid det före detta sågverksområdet vid Skarvforsjön som ingick i brukets verksamhet.

2019 gjordes en ny miljömedicinsk bedömning av fiskanalyserna från förstudiens provfiske i Spång år 2014-2015. Den miljömedicinska bedömningen utvärderades också av Livsmedelsverket. Med utgångspunkt från Livsmedelsverkets utlåtande skärpte Mariebergs kommun det tidigare kostrådet för fisk från Spång. Allmänheten avråds nu och tills vidare från all konsumtion av fisk som fångas i sjön, eftersom fisken visat sig innehålla förhöjda halter dioxinlika ämnen.

3.3 Planerade undersökningar och åtgärder

Genomförda undersökningar är översiktliga räcker inte för att göra en fullständig bedömning av åtgärdsbehovet. Behov av åtgärder har dock redan konstaterats i norra delen av bruksområdet där ett mindre källområde med olja förekommer. Genomförda undersökningar pekar också på att åtgärder kan behövas inom bruksområdet om oacceptabla hälsorisker förekommer. Utifrån kvarvarande osäkerheter har förslag på vidare undersökningar tagits fram. Det föreslås att biotillgänglighetstester utförs på jord med höga blyhalter. Detta för att kunna uppdatera hälsoriskbedömningen och för att kunna bedöma om blyhalten medför hälsorisker eller inte.

Åtgärder kan även behövas om det bedöms att PCB kan spridas från mesaupplaget och deponin till Spång. Vidare undersökningar av Spång behövs för att klarlägga hur föroreningssituationen i sediment förändras över tid samt om åtgärder i sjön krävs. Kompletterande provtagning av fisk rekommenderas också för att få en bild av föroreningshalter i olika fiskar, av påverkan på fiskarna nedströms Spång samt för att kunna utvärdera förändringar i föroreningshalter i fisk över tid.

Det föreslås även en kartering av diken och provtagning av vatten och sediment i dessa för att utreda föroreningsspridningen från mesaupplaget och deponin till främst Spång, men även utreda risken för påverkan och spridning till grundvatten och enskilda vattentäkter. Utöver det föreslås två olika alternativ beträffande undersökning av föroreningssituationen i sediment i Spång.

Alternativ ett är en återkommande kontrollprovtagning av ytligt sedimentet i Spång som genomförs med några års mellanrum, för att kontrollera ifall omlagring med rena sediment sker. Ifall det går att visa att ytliga sediment börjar få lägre föroreningshalter kan fiskprover återigen analyseras för att se om nya kostråd för intag av vild fisk från Spång kan tas fram.

Alternativ två är att en större utredning av sediment genomförs där sediment provtas och där sedimentens återhämtningshastighet beräknas, samt en genomgång av möjliga åtgärder för sediment samt deras påverkan på sedimentens återhämtningstid utreds.

Oberoende av vilket alternativ som väljs rekommenderas det att sediment vid badplatsen cirka 300 meter sydväst om Skarvforsåns utlopp i Spång provtas. Det har framkommit uppgifter om att mycket lösa/flytande avfallsmassor från brukets sedimentationsbassäng på 1970-talet lades ut längs

Skarvforsån inom fastigheten Älgen 4. Som ett led i bedömningen av föroreningsspridningen till Skarvforsån och Spång bedöms det angeläget att kartera och provta detta.

Vid området för tidigare sågverk på fastigheten Skarvfors 3 finns idag en populär och välbesökt kommunal badplats. Mariebergs kommun ansökte om rivningslov för sågen 1979. Det saknas kunskap om dopning eller impregnering skett på platsen. Undersökningar planeras för bedömning av risken för förorening i mark och sediment på badplatsområdet.

4. VERKSAMHETSUTÖVARANSVAR ENLIGT 10 KAP. 2 § MB

4.1 Beskrivning

I tabell 1 redovisas en översikt över tidigare och nuvarande verksamheter och verksamhetsutövare i aktuellt område.

Tabell 1 Översikt över verksamhetsutövare

Org.nr	Årtal	Namn	Verksamhet	Anmärkning
	1796-		Järnbruk, träsliperi, såg	
	1901-1939	Kritboda Bruks AB	Massa- och papperstillverkning (kraftpapper och omslagspapper)	
XXXXXX-XXX1	1939-1968	Kritboda Bruks Nya Aktiebolag (reg.1939)	Massa- och papperstillverkning (kraftpapper och omslagspapper). Avloppsutsläpp från Kritboda Bruk AB sulfatfabrik och pappersbruk reglerades genom vattendom (1957). Sulfatfabriken lades ner hösten 1966. Pappersbruket 1968.	Likvidation avslutad 1974 (inledd 1967).
XXXXXX-XXX2	1969-1977	Kritboda Nya Bruks Aktiebolag (reg.1969-06- 17)	1969 startades kvarvarande pappersmaskiner av Kritboda Nya Bruks Aktiebolag. Huvudsakligen finpapperstillverkning varav cirka 60 % färgades. Huvudsakligen träfritt och trähaltigt tryckpapper. 110 anställda 1974. Bolaget ägde maskinell utrustning och byggnader hyrdes av Mariedal kommun.	Konkurs avslutad 1983 (inledd 1977). Bolaget bedrevs under ledning av HM Larsson som efter konkursen fortsatte med papperstillverkning som hobbyverksamhet (oklar företagsform).
XXXXXX-XXX3	1977-1985	AB Svenskwell (reg.1951)	Tillverkning av wellrör (har troligen även pågått parallellt med papperstillverkningen)	Styrelsen bestod av HM Larsson med suppleant P Larsson. Styrelsens säte ändrades i slutet av 1970-talet till Kritboda. Konkurs avslutad 1982.
XXXXXX-XXX4	1985-1992	Wellrör HB (reg. 1984)	Tillverkning av wellrör. 3-4 anställda.	Bengt Svensson övertog Larssons tillverkning av wellrör 1985. XXXXXX-XXX4 avregistrerades 1996 då verksamheten upphört.
XXXXXX-XXX5		Wellrör AB (reg. 1985)		XXXXXX-XXX5 avfördes av PRV då aktiekapitalet ej höjts. Avfördes av bolagsverket 1998.
XXXXXX-XXX6	1988-	Aktiebolag Larsson & Co (reg.1949) Bifirman "Kritboda Bruk" registreras 1988.	Bifirma Kritboda Bruk registrerades för den del av verksamheten som avsåg uthyrning av industrilokaler.	Bifirman avser uthyrning av industrilokaler på fastigheten
	1992	Blixt Svenska AB	Inkråmsöverlåtelse (ingen anställd personal).	Wellrör AB sålde inkrammet till Blixt som drev företaget vidare utan anställd personal.
	1980-	Vattenbruket	Fiskodling bedrivs i pappersfabriken.	
	2002-	Konstklubben	Del av byggnaderna används för utställningar, ateljéer, café m.m.	

4.1.1 Särskilt om Sjön Spång - möjliga verksamhetsutövare som bidragit till förorening
Föroreningar i sedimenten i sjön Spång kan kopplas samman med verksamheten vid bruksområdet. Utöver detta har det även utretts om andra verksamheter kunnat bidra till föroreningen. Det finns en gruva sydost om sjön och det kan inte uteslutas att utläckage av metaller kan ske till sjön. Gruvan var i drift i början på 1900-talet och brytning ska ha skett av bly, koppar och silver. Varken gruvan eller något av övriga objekt i närområdet bedöms dock ha bidragit till PCB-föroreningen i sedimenten.

4.2 Bedömning

Den verksamhet som bedöms ha orsakat föroreningsskadan är massa- och papperstillverkningen på Kritboda bruk. De verksamhetsutövare som bedrivit den förorenande verksamheten på platsen har likviderats (likvidation avslutad 1974) och gått i konkurs (konkurs avslutad 1983). I vissa fall kan det vara möjligt att ställa krav på ett bolag i likvidation dock inte när så lång tid förflutit sedan avslutad likvidation. De verksamhetsutövare som bedrivit massa- och papperstillverkningen finns således inte kvar och kan inte hållas ansvariga för aktuella föroreningskador.

Efter 1977 har en viss tillverkning av pappersinnehållande produkter skett men i mycket begränsad omfattning som inte bedöms ha bidragit till föroreningarna. Tillverkningen har också varit av en helt annan art än den förorenande verksamheten.

Sedan 1980-talet har olika typer av verksamheter förekommit på det gamla bruksområdet. Bl.a. kräftodling, fiskodling, tillverkning av bränslepellets och olika hantverks- och kursverksamheter. Idag används en del av byggnaderna av Konstklubben för utställningar, ateljéer, café m.m. Byggnaderna är delvis tillgängliga för allmänheten. Ingen av dessa verksamheter bedöms ha bidragit till föroreningarna. För den påträffade PCB-förorening vid kraftstationen finns ansvar enligt en preliminär bedömning. Verksamhetsutövare för kraftverket är AB Larsson & Co. Frågan om fortsatta utredningar eller åtgärder i anslutning till detta delområde kommer därför att hanteras som ett tillsynsärende.

Sammantaget och mot bakgrund av ovanstående finns inte någon ansvarig verksamhetsutövare kvar att rikta krav mot för avhjälpanåtgärder relaterade till föroreningar orsakade av tidigare massa- och papperstillverkning.

5. FASTIGHETSFÖRÄRVARENS SUBSIDIÄRA ANSVAR ENLIGT 10 KAP. 3 § MB

5.1 Beskrivning

I tabell 2 redovisas en översikt över nuvarande fastighetsägare och förvärv för de fastigheter på land som bedöms kunna ha påverkats av föroreningar från den tidigare pappersbruksverksamheten. Alla fastigheter planeras dock inte att ingå i en framtida huvudstudie men redovisas för att ge en komplett bild av området.

Tabell 2 Översikt över fastighetsägare inom undersökningsområdet

Fastighet	Ägare	Typ av förvärv och datum	Ingår i huvudstudie
Skarvfors 1	AB Larsson & Co (XXXXXX-XXX6)	Köp 1976	Ja
Skarvfors 2	AB Larsson & Co (XXXXXX-XXX6)	Köp 1973	Nej
Skarvfors 3	Mariebergs kommun (XXXXXX-XXX7)	Köp 1969	Ja
Sleven 1	AB Larsson & Co (XXXXXX-XXX6)	Köp 1976	Nej
Sleven 2	AB Larsson & Co (XXXXXX-XXX6)	Köp 1976	Nej
Renlaven 1	Pia Persson (XXXXXX-XXX8)	Köp av konkursbo 2003	Ja
Renlaven 2 (Typkod 220-småhusenhet, bebyggd)	Jan Jansson (XXXXXX-XXX9)	Köp 2014	Nej
Älgen 3	Per Persson (XXXXXX-XX10)	Köp 1973	Ja
Renlaven 3 (Typkod 220-småhusenhet, bebyggd)	Nils Nilsson (XXXXXX-XX11)	Köp 2008	Ja
Älgen 4	AB Larsson & Co (XXXXXX-XXX6)	Köp 1974	Ja

I tabell 3 redovisas en översikt över nuvarande fastighetsägare och förvärv för de fastigheter som förekommer i Sjön Spång där sedimentundersökningar planeras.

Tabell 3 Översikt över fastighetsägare, Sjön Spång

Fastighet	Ägare	Typ av förvärv och datum
Sjökanten	Ingen info i Fastighetsdataregistret	
Sjösvängen	Ingen info i Fastighetsdataregistret	
Sjöstranden 1	Conny Klöver (XXXXXX-XX12)	Köp 1994-06-23
Sjöstranden 2	Hotrods HB (XXXXXX-XX13)	Köp 2012-12-21
Sjöstranden 3	Ingen info i Fastighetsdataregistret	
Sjömitten	Ingen info i Fastighetsdataregistret	
Outrett område	Ingen info i Fastighetsdataregistret	

5.2 Bedömning

För att en fastighetsförvärvare ska kunna bli ansvarig för avhjälpandeåtgärder ska fastigheten ha förvärvats efter den 31 december 1998 om förvärvaren vid förvärvet kände till föroreningen eller då borde ha upptäckt den. När det gäller en privatbostadsfastighet måste förvärvaren ha känt till att fastigheten var förorenad (10 kap 3 § miljöbalken (1998:808) och 15 § lag (1998:811) om införande av miljöbalken).

Området som berörs av planerad huvudstudie består främst av fastigheterna Skarvfors 1, Skarvfors 3, Renlaven 1, Älgen 3, Älgen 4 och Renlaven 3. Det kan inte uteslutas att ytterligare fastigheter kan vara berörda och behöva undersökas.

Alla ovan nämnda fastigheter förutom två förvärvades före den 1 januari 1999. Renlaven 1 förvärvades vid konkursförsäljning 2003. Fastigheten har typkod 122 (lantbruksenhet, bebyggd enbart med ekonomibyggnad). På denna fastighet finns dammar och utfyllnader med mesa med koppling till brukets tidigare verksamhet. Vid tiden för senaste förvärvet hade inga undersökningar av föroreningsituationen utförts. Vid förvärvet fanns uppgifter om att fastigheten var taxerad som lantbruksenhet och det fanns inga omständigheter som pekade på att fastigheten skulle vara förorenad från bruket. Länsstyrelsen anser därför inte att förvärvaren känt till eller borde ha upptäckt föroreningarna. Den förenklade förstudien färdigställdes under 2015 och då hölls även ett informationsmöte för allmänheten, vilket kan ses som att kunskapen om föroreningsproblematiken därefter blivit mer allmänt känd. Länsstyrelsen bedömer inte att ett fastighetsförvärvansvar föreligger.

Vid en fastighet (Renlaven 3) planeras provtagning i en enskild vattentäkt för att undersöka om spridning sker från närliggande mesaupplag. Det finns inga konstaterade föroreningar på fastigheten där vattentakten är belägen och någon annan förorenande verksamhet i området som kan bidra till påverkan är inte känd. Fastigheten har typkod 220, småhusenhet, och är köpt efter miljöbalkens ikraftträdande. Då det är en privatbostadsfastighet ansvarar förvärvaren endast om hen känt till föroreningen. Länsstyrelsen bedömer att fastighetsägaren inte har haft kännedom om någon eventuell förorening och något fastighetsförvärvansvar föreligger därför inte.

För sjöarna Spång och Stång finns ett antal fastigheter som förvärvats efter den 31 december 1998. Om förvärvaren vid förvärvet kände till föroreningen eller då borde ha upptäckt den skulle möjligen ett fastighetsförvärvansvar kunna aktualiseras. De undersökningar som planeras (sediment i sjön Spång, fisk i båda sjöarna) gäller fastighetsövergripande undersökningar med en koppling till den tidigare pappersbruksverksamheten. Med hänsyn till att föroreningarna härrör från en tidigare verksamhet som bedrevs på en plats långt från sjöarna anser Länsstyrelsen inte att det föreligger något fastighetsförvärvansvar.

6. FÖRVARINGSFALL

Fastighetsägaren har i förvaringsfallen betraktats som verksamhetsutövare och utövare av miljöfarlig verksamhet. I de fall en aktiv verksamhetsutövare inte har kunnat hållas ansvarig har fastighetsägaren ansetts skyldig att svara för att förebyggande åtgärder vidtas så att inte förvaringen leder till att föroreningar uppstår. I förvaringsfallen får man utgå ifrån vilka krav som rimligen kan ställas med stöd av 2 kap 3 och 7 §§ miljöbalken.

I aktuellt område har utfyllnader av mesa skett i dammar och det finns även en deponi som har använts av verksamheten vid bruket. Deponin/tippen och en av mesadammarna ligger på fastigheten Renlaven 2. En annan mesadamm och "klardamm" (troligen sedimentationsdamm) låg på fastigheten Renlaven 1. Enligt information från Mariebergs kommun har deponin tillhört bruket och aldrig varit en kommunal deponi. Kritboda hörde tidigare till Mariedal kommun och soporna kördes till deponin i Renboda. Kommunen fick kännedom om att den aktuella deponin fanns först 2013 (inför att den första undersökningen skulle göras) och att det var brukets deponi.

I detta fall finns inte någon verksamhetsutövare kvar och fastighetsägaren skulle istället kunna ses som ansvarig för förvaringen, det vill säga den pågående miljöfarliga verksamheten. Fastighetsägarna saknar anknytning till den verksamhet som givit upphov till det som förvaras och Länsstyrelsen anser att det i detta skede inte bör åläggas ett ansvar för fastighetsägarna att bidra till de undersökningar som är aktuella att ha med i huvudstudien. De planerade undersökningarna syftar till att få bättre

kunskap om föroreningsspridningen till recipienten och den utredning som kan kopplas till deponi och mesadammar är en mycket liten del av det planerade uppdraget.

Utfyllnader som förekommit längs Skarvforsån har inte skett inom något angränsat område och betraktas inte som förvaringsfall.

När resultaten från huvudstudien blir klara finns mer kunskap om behov av försiktighetsåtgärder enligt 2 kap. miljöbalken och åtgärder enligt 10 kap. miljöbalken. I det fall huvudstudien visar på ett behov av sådana försiktighetsåtgärder behöver en ny bedömning göras av ansvaret för dessa.

7. NYTTIGA UTREDNINGSKOSTNADER ENLIGT 10 KAP 8 § MB

Kompletterande undersökningar av föroreningssituationen bedöms inte ge något mervärde eller nytta för nuvarande fastighetsägarna i sådan grad att det är skäligt att utkräva ett sådant ansvar.

8. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Länsstyrelsen bedömer att det saknas verksamhetsutövare som ska ansvara för avhjälpandeåtgärder på fastigheterna enligt 10 kap. miljöbalken. De tidigare verksamhetsutövarna har gått i konkurs och likviderats. Någon ansvarig verksamhetsutövare för föroreningar med koppling till den tidigare verksamheten med massa- och papperstillverkning finns därför inte kvar.

Sammanfattningsvis föreligger det inte heller med dagens kunskap något fastighetsförvaransvar då ingen av de förvärvare där förvärv skett efter den 31 december 1998 känt till eller borde ha upptäckt att fastigheten var förorenad.

Avseende förvaringsfall bedömer Länsstyrelsen att det för utfyllnader och deponi i detta skede inte ska åläggas ett ansvar för fastighetsägarna att bidra till de undersökningar som är aktuella att ha med i huvudstudien. Huvudstudien kommer att bidra med kunskap om eventuella behov av försiktighetsåtgärder enligt 2 kap. miljöbalken. I det fall huvudstudien visar på ett behov av sådana försiktighetsåtgärder behöver en ny bedömning göras av ansvaret för dessa.